

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 4 lipca 1992 r.

w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym

(Dz. U. poz. 259)

Na podstawie art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351) oraz art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 88, poz. 400 i z 1992 r. Nr 21, poz. 86) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Kierujący akcją ratowniczą lub innym działaniem ratowniczym prowadzonym przez jednostki ochrony przeciwpożarowej jest uprawniony do zarządzania:

- 1) ewakuacji ludzi z rejonu objętego działaniem ratowniczym w przypadku zagrożenia życia i zdrowia, w szczególności gdy:
 - a) istnieje możliwość powstania paniki,
 - b) przewidziany rozwój zdarzeń może spowodować odcięcie drogi ewakuacyjnej,
- 2) zakazu przebywania w rejonie objętym działaniem ratowniczym osób postronnych oraz utrudniających prowadzenie działania ratowniczego,
- 3) ewakuacji mienia, w szczególności gdy:
 - a) istnieje możliwość rozprzestrzenienia się pożaru lub innego zagrożenia,
 - b) usytuowanie mienia utrudnia prowadzenie działania ratowniczego,
- 4) prac wyburzeniowych oraz rozbiórkowych, w szczególności w sytuacjach:
 - a) zagrożenia ludzi, zwierząt lub mienia,
 - b) potrzeby dotarcia do źródeł zagrożenia w celu jego rozpoznania oraz ograniczenia wzrostu,
 - c) potrzeby użycia środków gaśniczych i neutralizatorów oraz odprowadzenia substancji toksycznych,
 - d) potrzeby zapewnienia dróg dojścia i ewakuacji,
- 5) wstrzymania komunikacji w ruchu lądowym, w szczególności w celu:
 - a) zapewnienia właściwego ustawienia i eksploatacji sprzętu ratowniczego,
 - b) zapewnienia dróg komunikacyjnych na potrzeby działania ratowniczego,
 - c) eliminacji zagrożeń powodowanych przez środki komunikacji,
 - d) realizacji zadań określonych w pkt 1–4,
- 6) przejęcia w użytkowanie, na czas niezbędny do działania ratowniczego, pojazdów, środków technicznych i innych przedmiotów, a także ujęć wody, środków gaśniczych oraz nieruchomości przydatnych w działaniu ratowniczym, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 24 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351),
- 7) odstąpienia od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne, z zachowaniem wszelkich dostępnych w danych warunkach zabezpieczeń, jeżeli w ocenie kierującego działaniem ratowniczym, dokonanej w miejscu i czasie zdarzenia, istnieje prawdopodobieństwo uratowania życia ludzkiego, w szczególności w przypadkach, gdy:
 - a) z powodu braku specjalistycznego sprzętu zachodzi konieczność zastosowania sprzętu zastępczego,
 - b) fizyczne możliwości ratownika mogą zastąpić brak możliwości użycia właściwego sprzętu,
 - c) jest możliwe wykonanie określonej czynności przez osobę zgłaszającą się dobrowolnie.

2. Zarządzenia kierującego działaniem ratowniczym, o którym mowa w ust. 1, są decyzjami, którym może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 2. 1. Kierujący działaniem ratowniczym jest uprawniony do żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, jednostek gospodarczych i organizacji społecznych oraz od obywateli.

2. Udzielenie pomocy, o której mowa w ust. 1, może polegać na współdziałaniu w realizacji zadań wymienionych w § 1 ust. 1 pkt 1–5, udostępnieniu nieruchomości, środków i przedmiotów, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 6, albo na bezpośrednim wykonaniu wskazanych czynności.

3. Kierujący działaniem ratowniczym, zwracając się z żądaniem o udzielenie pomocy przez instytucje państwowe, jednostkę gospodarczą, organizację społeczną, a także obywatela, jest obowiązany okazać legitymację służbową albo legitymację stwierdzającą członkostwo lub zatrudnienie w jednostce ochrony przeciwpożarowej.

§ 3. 1. Realizacja uprawnień określonych w § 1 i 2 następuje wyłącznie w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności, przy czym:

- 1) do skorzystania z uprawnień określonych w § 1 ust. 1 pkt 1–5 wystarczające jest wydanie ustnego polecenia, które należy potwierdzić na piśmie na żądanie zainteresowanego,

2) przejęcie w użytkowanie, na czas niezbędny do działania ratowniczego, nieruchomości, środków i przedmiotów, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 6, wymaga wydania pokwitowania określającego istotne cechy przejętego mienia; pokwitowanie podlega zwrotowi przy zwrocie mienia, a w razie potrzeby sporządza się protokół zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

2. Pokwitowanie powinno zawierać:

- 1) imię, nazwisko i stopień służbowy kierującego działaniem ratowniczym, a także określenie jego jednostki organizacyjnej,
- 2) imię i nazwisko lub nazwę posiadacza mienia,
- 3) datę i godzinę przejęcia mienia, a w odniesieniu do pojazdu – także markę, numer rejestracyjny oraz wskazanie licznika zainstalowanego w pojeździe,
- 4) opis stanu przejmowanego mienia,
- 5) określenie miejsca i w miarę możliwości terminu zwrotu mienia,
- 6) podpisy kierującego działaniem ratowniczym oraz posiadacza mienia.

3. W przypadkach szczególnie uzasadnionych koniecznością natychmiastowego podjęcia czynności, kierujący działaniem ratowniczym może odstąpić od wydania pokwitowania, poprzestając na ustnym poinformowaniu posiadacza mienia o danych określonych w ust. 2 pkt 1 i 4.

§ 4. 1. O każdym wypadku skorzystania z uprawnień określonych w rozporządzeniu kierujący działaniem ratowniczym informuje w raporcie swojego przełożonego.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) imię, nazwisko i stopień służbowy kierującego działaniem ratowniczym, a także określenie jego jednostki organizacyjnej,
- 2) określenie uprawnienia, z którego skorzystano,
- 3) szczegółowy opis wydarzeń uzasadniających skorzystanie z uprawnienia,
- 4) dane osób, od których kierujący działaniem ratowniczym zażądał udzielenia pomocy,
- 5) określenie ewentualnego uszczerbku na zdrowiu osób ewakuowanych albo udzielających pomocy lub opis szkody materialnej w udostępnionym mieniu,
- 6) podpis sporządzającego raport.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.